॥ श्री विष्णु सहस्रनाम स्तोत्रम् ॥
Śrī Viṣṇu Sahasranāma Stotram

ॐ शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ।
om śuklāmbaradharaṁ viṣṇuṁ śaśivarṇaṁ caturbhujam ।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ १ ॥
prasannavadanaṁ dhyāyet sarvavighnopaśāntaye ।। 1।।

यस्य द्विरदवक्त्राद्याः पारिषद्याः परः शतम् ।
yasya dviradavaktrādyāḥ pāriṣadyāḥ paraḥ śatam ।
विघ्नं निघ्नन्ति सततं विष्वकसेनं तमाश्रये ॥ २ ॥
vighnaṁ nighnanti satataṁ viṣvakasenaṁ tamāśraye ।। 2।।

व्यासं वसिष्ठनप्तारं शक्तेः पौत्रमकल्मषम् ।
vyāsaṁ vasiṣṭhanaptāraṁ śakteḥ pautramakalmaṣam ।
पराशरात्मजं वन्दे शुकतातं तपोनिधिम् ॥ ३ ॥
parāśarātmajaṁ vande śukatātaṁ taponidhim ।। 3।।

व्यासाय विष्णुरूपाय व्यासरूपाय विष्णवे ।
vyāsāya viṣṇurūpāya vyāsarūpāya viṣṇave ।
नमो वै ब्रह्मनिधये वासिष्ठाय नमो नमः ॥ ४ ॥
namo vai brahmanidhaye vāsiṣṭhāya namo namaḥ ।। 4।।

अविकाराय शुद्धाय नित्याय परमात्मने ।

avikārāya śuddhāya nityāya paramātmane |

सदैकरूपरूपाय विष्णवे सर्वजिष्णवे ॥ ५ ॥

sadaikarūparūpāya viṣṇave sarvajiṣṇave || 5||

यस्य स्मरणमात्रेण जन्मसंसारबन्धनात् ।

yasya smaraṇamātreṇa janmasaṁsārabandhanāt |

विमुच्यते नमस्तस्मै विष्णवे प्रभविष्णवे ॥ ६ ॥

vimucyate namastasmai viṣṇave prabhaviṣṇave || 6||

ॐ नमो विष्णवे प्रभविष्णवे ।

om namo viṣṇave prabhaviṣṇave |

❁❁❁

अस्य श्रीविष्णोर्दिव्यसहस्रनामस्तोत्रमहामन्त्रस्य ॥

asya śrīviṣṇordivyasahasranāmastotramahāmantrasya ||

श्री वेदव्यासो भगवान् ऋषिः ।

śrī vedavyāso bhagavān ṛṣiḥ |

अनुष्टुप् छन्दः ।

anuṣṭup chandaḥ |

श्रीमहाविष्णुः परमात्मा श्रीमन्नारायणो देवता ।

śrīmahāviṣṇuḥ paramātmā śrīmannārāyaṇo devatā |

अमृतांशूद्भवो भानुरिति बीजम् ।

amṛtāṁśūdbhavo bhānuriti bījam ।

देवकीनन्दनः स्रष्टेति शक्तिः ।

devakīnandanaḥ sraṣṭeti śaktiḥ ।

उद्भवः क्षोभणो देव इति परमो मन्त्रः ।

udbhavaḥ kṣobhaṇo deva iti paramo mantraḥ ।

शङ्खभृन्नन्दकी चक्रीति कीलकम् ।

śaṅkhabhṛnnandakī cakrīti kīlakam ।

शार्ङ्गधन्वा गदाधर इत्यस्त्रम् ।

śārṅgadhanvā gadādhara ityastram ।

रथाङ्गपाणिरक्षोभ्य इति नेत्रम् ।

rathāṅgapāṇirakṣobhya iti netram ।

त्रिसामा सामगः सामेति कवचम् ।

trisāmā sāmagaḥ sāmeti kavacam ।

आनन्दं परब्रह्मेति योनिः ।

ānandaṁ parabrahmeti yoniḥ ।

ऋतुः सुदर्शनः काल इति दिग्बन्धः ।

ṛtuḥ sudarśanaḥ kāla iti digbandhaḥ ।

श्रीविश्वरूप इति ध्यानम् ।

śrīviśvarūpa iti dhyānam ।

श्री महाविष्णु प्रीत्यर्थे सहस्रनामस्तोत्रपाठे विनियोगः ॥

śrī mahāviṣṇu prītyarthe sahasranāmastotrapāṭhe viniyogaḥ ||

❁❁❁

। ध्यानम् ।

| dhyānam |

क्षीरोदन्वत्प्रदेशे शुचिमणिविलसत्सैकतेमौक्तिकानां

kṣīrodanvatpradeśe śucimaṇivilasatsaikatermauktikānāṁ

मालाक्लृप्तासनस्थः स्फटिकमणिनिभैर्मौक्तिकैर्मण्डिताङ्गः ।

mālāklṛptāsanasthaḥ sphaṭikamaṇinibhairmauktikairmaṇḍitāṅgaḥ |

शुभ्रैरभ्रैरदभ्रैरुपरिविरचितैर्मुक्तपीयूष वर्षैः

śubhrairabhrairadabhrairupariviracitairmuktapīyūṣa varṣaiḥ

आनन्दी नः पुनीयादरिनलिनगदा शङ्खपाणिर्मुकुन्दः ॥ १ ॥

ānandī naḥ punīyādarinalinagadā śaṅkhapāṇirmukundaḥ || 1||

भूः पादौ यस्य नाभिर्वियदसुरनिलश्चन्द्र सूर्यौ च नेत्रे

bhūḥ pādau yasya nābhirviyadasuranilaścandra sūryau ca netre

कर्णावाशाः शिरो द्यौर्मुखमपि दहनो यस्य वास्तेयमब्धिः ।

karṇāvāśāḥ śiro dyaurmukhamapi dahano yasya vāsteyamabdhiḥ |

अन्तःस्थं यस्य विश्वं सुरनरखगगोभोगिगन्धर्वदैत्यैः

antaḥsthaṁ yasya viśvaṁ suranarakhagagobhogigandharvadaityaiḥ

चित्रं रंरम्यते तं त्रिभुवन वपुषं विष्णुमीशं नमामि ॥ २ ॥

citraṁ raṁramyate taṁ tribhuvana vapuṣaṁ viṣṇumīśaṁ namāmi || 2||

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

om namo bhagavate vāsudevāya |

शान्ताकारं भुजगशयनं पद्मनाभं सुरेशं

śāntākāraṁ bhujagaśayanaṁ padmanābhaṁ sureśaṁ

विश्वाधारं गगनसदृशं मेघवर्णं शुभाङ्गम् ।

viśvādhāraṁ gaganasadṛśaṁ meghavarṇaṁ śubhāṅgam |

लक्ष्मीकान्तं कमलनयनं योगिभिर्ध्यानगम्यं

lakṣmīkāntaṁ kamalanayanaṁ yogibhirdhyānagamyaṁ

वन्दे विष्णुं भवभयहरं सर्वलोकैकनाथम् ॥ ३ ॥

vande viṣṇuṁ bhavabhayaharaṁ sarvalokaikanātham || 3||

मेघश्यामं पीतकौशेयवासं

meghaśyāmaṁ pītakauśeyavāsaṁ

श्रीवत्साङ्कं कौस्तुभोद्भासिताङ्गम् ।

śrīvatsāṅkaṁ kaustubhodbhāsitāṅgam |

पुण्योपेतं पुण्डरीकायताक्षं

puṇyopetaṁ puṇḍarīkāyatākṣaṁ

विष्णुं वन्दे सर्वलोकैकनाथम् ॥ ४ ॥

viṣṇuṁ vande sarvalokaikanātham ||4||

सशङ्खचक्रं सकिरीटकुण्डलं

saśaṅkhacakraṁ sakirīṭakuṇḍalaṁ

सपीतवस्त्रं सरसीरुहेक्षणम् ।

sapītavastraṁ sarasīruhekṣaṇam |

सहारवक्षःस्थलकौस्तुभश्रियं

sahāravakṣaḥsthalakaustubhaśriyaṁ

नमामि विष्णुं शिरसा चतुर्भुजम् ॥ ५ ॥

namāmi viṣṇuṁ śirasā caturbhujam ||5||

छायायां पारिजातस्य हेमसिंहासनोपरि

chāyāyāṁ pārijātasya hemasiṁhāsanopari

आसीनमम्बुदश्याममायताक्षमलंकृतम् ।

āsīnamambudaśyāmamāyatākṣamalaṅkṛtam |

चन्द्राननं चतुर्बाहुं श्रीवत्साङ्कित वक्षसं

candrānanaṁ caturbāhuṁ śrīvatsāṅkita vakṣasaṁ

रुक्मिणी सत्यभामाभ्यां सहितं कृष्णमाश्रये ॥ ६ ॥

rukmiṇī satyabhāmābhyāṁ sahitaṁ kṛṣṇamāśraye ||6||

❀❀❀

॥ ॐ विश्वस्मै नमः ॥

।। om viśvasmai namaḥ ।।

The 1000 names - Sahasranama - begin here:

विश्वं विष्णुर्वषट्कारो भूतभव्यभवत्प्रभुः ।

viśvaṁ viṣṇurvaṣaṭkāro bhūtabhavyabhavatprabhuḥ ।

भूतकृद्भूतभृद्भावो भूतात्मा भूतभावनः ॥ १ ॥

bhūtakṛdbhūtabhṛdbhāvo bhūtātmā bhūtabhāvanaḥ ।। 1।।

पूतात्मा परमात्मा च मुक्तानां परमा गतिः ।

pūtātmā paramātmā ca muktānāṁ paramā gatiḥ ।

अव्ययः पुरुषः साक्षी क्षेत्रज्ञोऽक्षर एव च ॥ २ ॥

avyayaḥ puruṣaḥ sākṣī kṣetrajño'kṣara eva ca ।। 2।।

योगो योगविदां नेता प्रधानपुरुषेश्वरः ।

yogo yogavidāṁ netā pradhānapuruṣeśvaraḥ ।

नारसिंहवपुः श्रीमान् केशवः पुरुषोत्तमः ॥ ३ ॥

nārasiṁhavapuḥ śrīmān keśavaḥ puruṣottamaḥ ।। 3।।

सर्वः शर्वः शिवः स्थाणुर्भूतादिर्निधिरव्ययः ।

sarvaḥ śarvaḥ śivaḥ sthāṇurbhūtādirnidhiravyayaḥ ।

संभवो भावनो भर्ता प्रभवः प्रभुरीश्वरः ॥ ४ ॥

sambhavo bhāvano bhartā prabhavaḥ prabhurīśvaraḥ ।। 4।।

स्वयंभूः शम्भुरादित्यः पुष्कराक्षो महास्वनः ।

svayambhūḥ śambhurādityaḥ puṣkarākṣo mahāsvanaḥ |

अनादिनिधनो धाता विधाता धातुरुत्तमः ॥ ५ ॥

anādinidhano dhātā vidhātā dhāturuttamaḥ || 5||

अप्रमेयो हृषीकेशः पद्मनाभोऽमरप्रभुः ।

aprameyo hṛṣīkeśaḥ padmanābho'maraprabhuḥ |

विश्वकर्मा मनुस्त्वष्टा स्थविष्ठः स्थविरो ध्रुवः ॥ ६ ॥

viśvakarmā manustvaṣṭā sthaviṣṭhaḥ sthaviro dhruvaḥ || 6||

अग्राह्यः शाश्वतः कृष्णो लोहिताक्षः प्रतर्दनः ।

agrāhyaḥ śāśvataḥ kṛṣṇo lohitākṣaḥ pratardanaḥ |

प्रभूतस्त्रिककुब्धाम पवित्रं मङ्गलं परम् ॥ ७ ॥

prabhūtastrikakubdhāma pavitraṁ maṅgalaṁ param || 7||

ईशानः प्राणदः प्राणो ज्येष्ठः श्रेष्ठः प्रजापतिः ।

īśānaḥ prāṇadaḥ prāṇo jyeṣṭhaḥ śreṣṭhaḥ prajāpatiḥ |

हिरण्यगर्भो भूगर्भो माधवो मधुसूदनः ॥ ८ ॥

hiraṇyagarbho bhūgarbho mādhavo madhusūdanaḥ || 8||

ईश्वरो विक्रमी धन्वी मेधावी विक्रमः क्रमः ।

īśvaro vikramī dhanvī medhāvī vikramaḥ kramaḥ |

अनुत्तमो दुराधर्षः कृतज्ञः कृतिरात्मवान् ॥ ९ ॥

anuttamo durādharṣaḥ kṛtajñaḥ kṛtirātmavān || 9||

सुरेशः शरणं शर्म विश्वरेताः प्रजाभवः ।

sureśaḥ śaraṇaṁ śarma viśvaretāḥ prajābhavaḥ |

अहः संवत्सरो व्यालः प्रत्ययः सर्वदर्शनः ॥ १० ॥

ahaḥ saṁvatsaro vyālaḥ pratyayaḥ sarvadarśanaḥ || 10||

अजः सर्वेश्वरः सिद्धः सिद्धिः सर्वादिरच्युतः ।

ajaḥ sarveśvaraḥ siddhaḥ siddhiḥ sarvādiracyutaḥ |

वृषाकपिरमेयात्मा सर्वयोगविनिःसृतः ॥ ११ ॥

vṛṣākapirameyātmā sarvayogviniḥsṛtaḥ || 11||

वसुर्वसुमनाः सत्यः समात्माऽसम्मितः समः ।

vasurvasumanāḥ satyaḥ samātmā'sammitaḥ samaḥ |

अमोघः पुण्डरीकाक्षो वृषकर्मा वृषाकृतिः ॥ १२ ॥

amoghaḥ puṇḍarīkākṣo vṛṣakarmā vṛṣākṛtiḥ || 12||

रुद्रो बहुशिरा बभ्रुर्विश्वयोनिः शुचिश्रवाः ।

rudro bahuśirā babhrurviśvayoniḥ śuciśravāḥ |

अमृतः शाश्वतस्थाणुर्वरारोहो महातपाः ॥ १३ ॥

amṛtaḥ śāśvatasthāṇurvarāroho mahātapāḥ || 13||

सर्वगः सर्वविद्भानुर्विष्वक्सेनो जनार्दनः ।

sarvagaḥ sarvavidbhānurviṣvakseno janārdanaḥ |

वेदो वेदविदव्यङ्गो वेदाङ्गो वेदवित् कविः ॥ १४ ॥

vedo vedavidavyaṅgo vedāṅgo vedavit kaviḥ || 14||

लोकाध्यक्षः सुराध्यक्षो धर्माध्यक्षः कृताकृतः ।

lokādhyakṣaḥ surādhyakṣo dharmādhyakṣaḥ kṛtākṛtaḥ ।

चतुरात्मा चतुर्व्यूहश्चतुर्दंष्ट्रश्चतुर्भुजः ॥ १५ ॥

caturātmā caturvyūhaścaturdaṁṣṭraścaturbhujaḥ ।। 15।।

भ्राजिष्णुर्भोजनं भोक्ता सहिष्णुर्जगदादिजः ।

bhrājiṣṇurbhojanaṁ bhoktā sahiṣṇurjagadādijaḥ ।

अनघो विजयो जेता विश्वयोनिः पुनर्वसुः ॥ १६ ॥

anagho vijayo jetā viśvayoniḥ punarvasuḥ ।। 16।।

उपेन्द्रो वामनः प्रांशुरमोघः शुचिरूर्जितः ।

upendro vāmanaḥ prāṁśuramoghaḥ śucirūrjitaḥ ।

अतीन्द्रः संग्रहः सर्गो धृतात्मा नियमो यमः ॥ १७ ॥

atīndraḥ saṅgrahaḥ sargo dhṛtātmā niyamo yamaḥ ।। 17।।

वेद्यो वैद्यः सदायोगी वीरहा माधवो मधुः ।

vedyo vaidyaḥ sadāyogī vīrahā mādhavo madhuḥ ।

अतीन्द्रियो महामायो महोत्साहो महाबलः ॥ १८ ॥

atīndriyo mahāmāyo mahotsāho mahābalaḥ ।। 18।।

महाबुद्धिर्महावीर्यो महाशक्तिर्महाद्युतिः ।

mahābuddhirmahāvīryo mahāśaktirmahādyutiḥ ।

अनिर्देश्यवपुः श्रीमानमेयात्मा महाद्रिधृक् ॥ १९ ॥

anirdeśyavapuḥ śrīmānameyātmā mahādridhṛk ।। 19।।

महेष्वासो महीभर्ता श्रीनिवासः सतां गतिः ।

maheṣvāso mahībhartā śrīnivāsaḥ satāṁ gatiḥ ।

अनिरुद्धः सुरानन्दो गोविन्दो गोविदां पतिः ॥ २० ॥

aniruddhaḥ surānando govindo govidāṁ patiḥ ।। 20।।

मरीचिर्दमनो हंसः सुपर्णो भुजगोत्तमः ।

marīcirdamano haṁsaḥ suparṇo bhujagottamaḥ ।

हिरण्यनाभः सुतपाः पद्मनाभः प्रजापतिः ॥ २१ ॥

hiraṇyanābhaḥ sutapāḥ padmanābhaḥ prajāpatiḥ ।। 21।।

अमृत्युः सर्वदृक् सिंहः सन्धाता सन्धिमान् स्थिरः ।

amṛtyuḥ sarvadṛk siṁhaḥ sandhātā sandhimān sthiraḥ ।

अजो दुर्मर्षणः शास्ता विश्रुतात्मा सुरारिहा ॥ २२ ॥

ajo durmarṣaṇaḥ śāstā viśrutātmā surārihā ।। 22।।

गुरुर्गुरुतमो धाम सत्यः सत्यपराक्रमः ।

gururgurutamo dhāma satyaḥ satyaparākramaḥ ।

निमिषोऽनिमिषः स्रग्वी वाचस्पतिरुदारधीः ॥ २३ ॥

nimiṣo'nimiṣaḥ sragvī vācaspatirudāradhīḥ ।। 23।।

अग्रणीर्ग्रामणीः श्रीमान् न्यायो नेता समीरणः ।

agraṇīrgrāmaṇīḥ śrīmān nyāyo netā samīraṇaḥ ।

सहस्रमूर्धा विश्वात्मा सहस्राक्षः सहस्रपात् ॥ २४ ॥

sahasramūrdhā viśvātmā sahasrākṣaḥ sahasrapāt ।। 24।।

आवर्तनो निवृत्तात्मा संवृतः संप्रमर्दनः ।

āvartano nivṛttātmā saṁvṛtaḥ sampramardanaḥ ।

अहः संवर्तको वह्निरनिलो धरणीधरः ॥ २५ ॥

ahaḥ saṁvartako vahniranilo dharaṇīdharaḥ ।। 25।।

सुप्रसादः प्रसन्नात्मा विश्वधृग्विश्वभुग्विभुः ।

suprasādaḥ prasannātmā viśvadhṛgviśvabhugvibhuḥ ।

सत्कर्ता सत्कृतः साधुर्जह्नुर्नारायणो नरः ॥ २६ ॥

satkartā satkṛtaḥ sādhurjahnurnārāyaṇo naraḥ ।। 26।।

असंख्येयोऽप्रमेयात्मा विशिष्टः शिष्टकृच्छुचिः ।

asaṅkhyeyo'prameyātmā viśiṣṭaḥ śiṣṭakṛcchuciḥ ।

सिद्धार्थः सिद्धसंकल्पः सिद्धिदः सिद्धिसाधनः ॥ २७ ॥

siddhārthaḥ siddhasaṅkalpaḥ siddhidaḥ siddhisādhanaḥ ।। 27।।

वृषाही वृषभो विष्णुर्वृषपर्वा वृषोदरः ।

vṛṣāhī vṛṣabho viṣṇurvṛṣaparvā vṛṣodaraḥ ।

वर्धनो वर्धमानश्च विविक्तः श्रुतिसागरः ॥ २८ ॥

vardhano vardhamānaśca viviktaḥ śrutisāgaraḥ ।। 28।।

सुभुजो दुर्धरो वाग्मी महेन्द्रो वसुदो वसुः ।

subhujo durdharo vāgmī mahendro vasudo vasuḥ ।

नैकरूपो बृहद्रूपः शिपिविष्टः प्रकाशनः ॥ २९ ॥

naikarūpo bṛhadrūpaḥ śipiviṣṭaḥ prakāśanaḥ ।। 29।।

ओजस्तेजोद्युतिधरः प्रकाशात्मा प्रतापनः ।

ojastejodyutidharaḥ prakāśātmā pratāpanaḥ ।

ऋद्धः स्पष्टाक्षरो मन्त्रश्चन्द्रांशुर्भास्करद्युतिः ॥ ३० ॥

ṛddhaḥ spaṣṭākṣaro mantraścandrāṁśurbhāskaradyutiḥ ।। 30।।

अमृतांशूद्भवो भानुः शशबिन्दुः सुरेश्वरः ।

amṛtāṁśūdbhavo bhānuḥ śaśabinduḥ sureśvaraḥ ।

औषधं जगतः सेतुः सत्यधर्मपराक्रमः ॥ ३१ ॥

auṣadhaṁ jagataḥ setuḥ satyadharmaparākramaḥ ।। 31।।

भूतभव्यभवन्नाथः पवनः पावनोऽनलः ।

bhūtabhavyabhavannāthaḥ pavanaḥ pāvano'nalaḥ ।

कामहा कामकृत्कान्तः कामः कामप्रदः प्रभुः ॥ ३२ ॥

kāmahā kāmakṛtkāntaḥ kāmaḥ kāmapradaḥ prabhuḥ ।। 32।।

युगादिकृद्युगावर्तो नैकमायो महाशनः ।

yugādikṛdyugāvarto naikamāyo mahāśanaḥ ।

अदृश्यो व्यक्तरूपश्च सहस्रजिदनन्तजित् ॥ ३३ ॥

adṛśyo vyaktarūpaśca sahasrajidanantajit ।। 33।।

इष्टोऽविशिष्टः शिष्टेष्टः शिखण्डी नहुषो वृषः ।

iṣṭo'viśiṣṭaḥ śiṣṭeṣṭaḥ śikhaṇḍī nahuṣo vṛṣaḥ ।

क्रोधहा क्रोधकृत्कर्ता विश्वबाहुर्महीधरः ॥ ३४ ॥

krodhahā krodhakṛtkartā viśvabāhurmahīdharaḥ ।। 34।।

अच्युतः प्रथितः प्राणः प्राणदो वासवानुजः ।

acyutaḥ prathitaḥ prāṇaḥ prāṇado vāsavānujaḥ |

अपांनिधिरधिष्ठानमप्रमत्तः प्रतिष्ठितः ॥ ३५ ॥

apānnidhiradhiṣṭhānamapramattaḥ pratiṣṭhitaḥ || 35||

स्कन्दः स्कन्दधरो धुर्यो वरदो वायुवाहनः ।

skandaḥ skandadharo dhuryo varado vāyuvāhanaḥ |

वासुदेवो बृहद्भानुरादिदेवः पुरन्दरः ॥ ३६ ॥

vāsudevo bṛhadbhānurādidevaḥ purandaraḥ || 36||

अशोकस्तारणस्तारः शूरः शौरिर्जनेश्वरः ।

aśokastāraṇastāraḥ śūraḥ śaurirjaneśvaraḥ |

अनुकूलः शतावर्तः पद्मी पद्मनिभेक्षणः ॥ ३७ ॥

anukūlaḥ śatāvartaḥ padmī padmanibhekṣaṇaḥ || 37||

पद्मनाभोऽरविन्दाक्षः पद्मगर्भः शरीरभृत् ।

padmanābho'ravindākṣaḥ padmagarbhaḥ śarīrabhṛt |

महर्द्धिर्ऋद्धो वृद्धात्मा महाक्षो गरुडध्वजः ॥ ३८ ॥

maharddhirṛddho vṛddhātmā mahākṣo garuḍadhvajaḥ || 38||

अतुलः शरभो भीमः समयज्ञो हविर्हरिः ।

atulaḥ śarabho bhīmaḥ samayajño havirhariḥ |

सर्वलक्षणलक्षण्यो लक्ष्मीवान् समितिञ्जयः ॥ ३९ ॥

sarvalakṣaṇalakṣaṇyo lakṣmīvān samitiñjayaḥ || 39||

विक्षरो रोहितो मार्गो हेतुर्दामोदरः सहः ।
vikṣaro rohito mārgo heturdāmodaraḥ sahaḥ |
महीधरो महाभागो वेगवानमिताशनः ॥ ४० ॥
mahīdharo mahābhāgo vegavānamitāśanaḥ || 40||

उद्भवः क्षोभणो देवः श्रीगर्भः परमेश्वरः ।
udbhavaḥ kṣobhaṇo devaḥ śrīgarbhaḥ parameśvaraḥ |
करणं कारणं कर्ता विकर्ता गहनो गुहः ॥ ४१ ॥
karaṇaṁ kāraṇaṁ kartā vikartā gahano guhaḥ || 41||

व्यवसायो व्यवस्थानः संस्थानः स्थानदो ध्रुवः ।
vyavasāyo vyavasthānaḥ saṁsthānaḥ sthānado dhruvaḥ |
परर्द्धिः परमस्पष्टस्तुष्टः पुष्टः शुभेक्षणः ॥ ४२ ॥
pararddhiḥ paramaspaṣṭastuṣṭaḥ puṣṭaḥ śubhekṣaṇaḥ || 42||

रामो विरामो विरजो मार्गो नेयो नयोऽनयः ।
rāmo virāmo virajo mārgo neyo nayo'nayaḥ |
वीरः शक्तिमतां श्रेष्ठो धर्मो धर्मविदुत्तमः ॥ ४३ ॥
vīraḥ śaktimatāṁ śreṣṭho dharmo dharmaviduttamaḥ || 43||

वैकुण्ठः पुरुषः प्राणः प्राणदः प्रणवः पृथुः ।
vaikuṇṭhaḥ puruṣaḥ prāṇaḥ prāṇadaḥ praṇavaḥ pṛthuḥ |
हिरण्यगर्भः शत्रुघ्नो व्याप्तो वायुरधोक्षजः ॥ ४४ ॥
hiraṇyagarbhaḥ śatrughno vyāpto vāyuradhokṣajaḥ || 44||

ऋतुः सुदर्शनः कालः परमेष्ठी परिग्रहः ।

ṛtuḥ sudarśanaḥ kālaḥ parameṣṭhī parigrahaḥ ।

उग्रः संवत्सरो दक्षो विश्रामो विश्वदक्षिणः ॥ ४५ ॥

ugraḥ saṁvatsaro dakṣo viśrāmo viśvadakṣiṇaḥ ।। 45।।

विस्तारः स्थावरस्थाणुः प्रमाणं बीजमव्ययम् ।

vistāraḥ sthāvarasthāṇuḥ pramāṇaṁ bījamavyayam ।

अर्थोऽनर्थो महाकोशो महाभोगो महाधनः ॥ ४६ ॥

artho'nartho mahākośo mahābhogo mahādhanaḥ ।। 46।।

अनिर्विण्णः स्थविष्ठोऽभूर्धर्मयूपो महामखः ।

anirviṇṇaḥ sthaviṣṭho'bhūrdharmayūpo mahāmakhaḥ ।

नक्षत्रनेमिर्नक्षत्री क्षमः क्षामः समीहनः ॥ ४७ ॥

nakṣatranemirnakṣatrī kṣamaḥ kṣāmaḥ samīhanaḥ ।। 47।।

यज्ञ इज्यो महेज्यश्च क्रतुः सत्रं सतां गतिः ।

yajña ijyo mahejyaśca kratuḥ satraṁ satāṁ gatiḥ ।

सर्वदर्शी विमुक्तात्मा सर्वज्ञो ज्ञानमुत्तमम् ॥ ४८ ॥

sarvadarśī vimuktātmā sarvajño jñānamuttamam ।। 48।।

सुव्रतः सुमुखः सूक्ष्मः सुघोषः सुखदः सुहृत् ।

suvrataḥ sumukhaḥ sūkṣmaḥ sughoṣaḥ sukhadaḥ suhṛt ।

मनोहरो जितक्रोधो वीरबाहुर्विदारणः ॥ ४९ ॥

manoharo jitakrodho vīrabāhurvidāraṇaḥ ।। 49।।

स्वापनः स्ववशो व्यापी नैकात्मा नैककर्मकृत् ।

svāpanaḥ svavaśo vyāpī naikātmā naikakarmakṛt ।

वत्सरो वत्सलो वत्सी रत्नगर्भो धनेश्वरः ॥ ५० ॥

vatsaro vatsalo vatsī ratnagarbho dhaneśvaraḥ ।। 50।।

धर्मगुब्धर्मकृद्धर्मी सदसत्क्षरमक्षरम् ।

dharmagubdharmakṛddharmī sadasatkṣaramakṣaram ।

अविज्ञाता सहस्रांशुर्विधाता कृतलक्षणः ॥ ५१ ॥

avijñātā sahasrāṁśurvidhātā kṛtalakṣaṇaḥ ।। 51।।

गभस्तिनेमिः सत्त्वस्थः सिंहो भूतमहेश्वरः ।

gabhastinemiḥ sattvasthaḥ siṁho bhūtamaheśvaraḥ ।

आदिदेवो महादेवो देवेशो देवभृद्गुरुः ॥ ५२ ॥

ādidevo mahādevo deveśo devabhṛdguruḥ ।। 52।।

उत्तरो गोपतिर्गोप्ता ज्ञानगम्यः पुरातनः ।

uttaro gopatirgoptā jñānagamyaḥ purātanaḥ ।

शरीरभूतभृद्भोक्ता कपीन्द्रो भूरिदक्षिणः ॥ ५३ ॥

śarīrabhūtabhṛdbhoktā kapīndro bhūridakṣiṇaḥ ।। 53।।

सोमपोऽमृतपः सोमः पुरुजित्पुरुसत्तमः ।

somapo'mṛtapaḥ somaḥ purujitpurusattamaḥ ।

विनयो जयः सत्यसन्धो दाशार्हः सात्त्वतांपतिः ॥ ५४ ॥

vinayo jayaḥ satyasandho dāśārhaḥ sāttvatāmpatiḥ ।। 54।।

जीवो विनयितासाक्षी मुकुन्दोऽमितविक्रमः ।
jīvo vinayitāsākṣī mukundo'mitavikramaḥ ।
अम्भोनिधिरनन्तात्मा महोदधिशयोऽन्तकः ॥ ५५ ॥
ambhonidhiranantātmā mahodadhiśayo'ntakaḥ ।। 55।।

अजो महार्हः स्वाभाव्यो जितामित्रः प्रमोदनः ।
ajo mahārhaḥ svābhāvyo jitāmitraḥ pramodanaḥ ।
आनन्दो नन्दनो नन्दः सत्यधर्मा त्रिविक्रमः ॥ ५६ ॥
ānando nandano nandaḥ satyadharmā trivikramaḥ ।। 56।।

महर्षिः कपिलाचार्यः कृतज्ञो मेदिनीपतिः ।
maharṣiḥ kapilācāryaḥ kṛtajño medinīpatiḥ ।
त्रिपदस्त्रिदशाध्यक्षो महाशृङ्गः कृतान्तकृत् ॥ ५७ ॥
tripadastridaśādhyakṣo mahāśṛṅgaḥ kṛtāntakṛt ।। 57।।

महावराहो गोविन्दः सुषेणः कनकाङ्गदी ।
mahāvarāho govindaḥ suṣeṇaḥ kanakāṅgadī ।
गुह्यो गभीरो गहनो गुप्तश्चक्रगदाधरः ॥ ५८ ॥
guhyo gabhīro gahano guptaścakragadādharaḥ ।। 58।।

वेधाः स्वाङ्गोऽजितः कृष्णो दृढः संकर्षणोऽच्युतः ।
vedhāḥ svāṅgo'jitaḥ kṛṣṇo dṛḍhaḥ saṅkarṣaṇo'cyutaḥ ।
वरुणो वारुणो वृक्षः पुष्कराक्षो महामनाः ॥ ५९ ॥
varuṇo vāruṇo vṛkṣaḥ puṣkarākṣo mahāmanāḥ ।। 59।।

भगवान् भगहाऽऽनन्दी वनमाली हलायुधः ।

bhagavān bhagahā"nandī vanamālī halāyudhaḥ |

आदित्यो ज्योतिरादित्यः सहिष्णुर्गतिसत्तमः ॥ ६० ॥

ādityo jyotirādityaḥ sahiṣṇurgatisattamaḥ || 60||

सुधन्वा खण्डपरशुर्दारुणो द्रविणप्रदः ।

sudhanvā khaṇḍaparaśurdāruṇo draviṇapradaḥ |

दिवःस्पृक् सर्वदृग्व्यासो वाचस्पतिरयोनिजः ॥ ६१ ॥

divaḥspṛk sarvadṛgvyāso vācaspatirayonijaḥ || 61||

त्रिसामा सामगः साम निर्वाणं भेषजं भिषक् ।

trisāmā sāmagaḥ sāma nirvāṇaṁ bheṣajaṁ bhiṣak |

संन्यासकृच्छमः शान्तो निष्ठा शान्तिः परायणम् ॥ ६२ ॥

sannyāsakṛcchamaḥ śānto niṣṭhā śāntiḥ parāyaṇam || 62||

शुभाङ्गः शान्तिदः स्रष्टा कुमुदः कुवलेशयः ।

śubhāṅgaḥ śāntidaḥ sraṣṭā kumudaḥ kuvaleśayaḥ |

गोहितो गोपतिर्गोप्ता वृषभाक्षो वृषप्रियः ॥ ६३ ॥

gohito gopatirgoptā vṛṣabhākṣo vṛṣapriyaḥ || 63||

अनिवर्ती निवृत्तात्मा संक्षेप्ता क्षेमकृच्छिवः ।

anivartī nivṛttātmā saṅkṣeptā kṣemakṛcchivaḥ |

श्रीवत्सवक्षाः श्रीवासः श्रीपतिः श्रीमतांवरः ॥ ६४ ॥

śrīvatsavakṣāḥ śrīvāsaḥ śrīpatiḥ śrīmatāṁvaraḥ || 64||

श्रीदः श्रीशः श्रीनिवासः श्रीनिधिः श्रीविभावनः ।

śrīdaḥ śrīśaḥ śrīnivāsaḥ śrīnidhiḥ śrīvibhāvanaḥ ।

श्रीधरः श्रीकरः श्रेयः श्रीमाँल्लोकत्रयाश्रयः ॥ ६५ ॥

śrīdharaḥ śrīkaraḥ śreyaḥ śrīmām̐llokatrayāśrayaḥ ।। 65।।

स्वक्षः स्वङ्गः शतानन्दो नन्दिर्ज्योतिर्गणेश्वरः ।

svakṣaḥ svaṅgaḥ śatānando nandirjyotirgaṇeśvaraḥ ।

विजितात्माऽविधेयात्मा सत्कीर्तिश्छिन्नसंशयः ॥ ६६ ॥

vijitātmā'vidheyātmā satkīrtiśchinnasaṁśayaḥ ।। 66।।

उदीर्णः सर्वतश्चक्षुरनीशः शाश्वतस्थिरः ।

udīrṇaḥ sarvataścakṣuranīśaḥ śāśvatasthiraḥ ।

भूशयो भूषणो भूतिर्विशोकः शोकनाशनः ॥ ६७ ॥

bhūśayo bhūṣaṇo bhūtirviśokaḥ śokanāśanaḥ ।। 67।।

अर्चिष्मानर्चितः कुम्भो विशुद्धात्मा विशोधनः ।

arciṣmānarcitaḥ kumbho viśuddhātmā viśodhanaḥ ।

अनिरुद्धोऽप्रतिरथः प्रद्युम्नोऽमितविक्रमः ॥ ६८ ॥

aniruddho'pratirathaḥ pradyumno'mitavikramaḥ ।। 68।।

कालनेमिनिहा वीरः शौरिः शूरजनेश्वरः ।

kālaneminihā vīraḥ śauriḥ śūrajaneśvaraḥ ।

त्रिलोकात्मा त्रिलोकेशः केशवः केशिहा हरिः ॥ ६९ ॥

trilokātmā trilokeśaḥ keśavaḥ keśihā hariḥ ।। 69।।

कामदेवः कामपालः कामी कान्तः कृतागमः ।

kāmadevaḥ kāmapālaḥ kāmī kāntaḥ kṛtāgamaḥ |

अनिर्देश्यवपुर्विष्णुर्वीरोऽनन्तो धनंजयः ॥ ७० ॥

anirdeśyavapurviṣṇurvīro'nanto dhanañjayaḥ || 70||

ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृद् ब्रह्मा ब्रह्म ब्रह्मविवर्धनः ।

brahmaṇyo brahmakṛd brahmā brahma brahmavivardhanaḥ |

ब्रह्मविद् ब्राह्मणो ब्रह्मी ब्रह्मज्ञो ब्राह्मणप्रियः ॥ ७१ ॥

brahmavid brāhmaṇo brahmī brahmajño brāhmaṇapriyaḥ || 71||

महाक्रमो महाकर्मा महातेजा महोरगः ।

mahākramo mahākarmā mahātejā mahoragaḥ |

महाक्रतुर्महायज्वा महायज्ञो महाहविः ॥ ७२ ॥

mahākraturmahāyajvā mahāyajño mahāhaviḥ || 72||

स्तव्यः स्तवप्रियः स्तोत्रं स्तुतिः स्तोता रणप्रियः ।

stavyaḥ stavapriyaḥ stotraṁ stutiḥ stotā raṇapriyaḥ |

पूर्णः पूरयिता पुण्यः पुण्यकीर्तिरनामयः ॥ ७३ ॥

pūrṇaḥ pūrayitā puṇyaḥ puṇyakīrtiranāmayaḥ || 73||

मनोजवस्तीर्थकरो वसुरेता वसुप्रदः ।

manojavastīrthakaro vasuretā vasupradaḥ |

वसुप्रदो वासुदेवो वसुर्वसुमना हविः ॥ ७४ ॥

vasuprado vāsudevo vasurvasumanā haviḥ || 74||

सद्गतिः सत्कृतिः सत्ता सद्भूतिः सत्परायणः ।
sadgatiḥ satkṛtiḥ sattā sadbhūtiḥ satparāyaṇaḥ ।
शूरसेनो यदुश्रेष्ठः सन्निवासः सुयामुनः ॥ ७५ ॥
śūraseno yaduśreṣṭhaḥ sannivāsaḥ suyāmunaḥ ।। 75।।

भूतावासो वासुदेवः सर्वासुनिलयोऽनलः ।
bhūtāvāso vāsudevaḥ sarvāsunilayo'nalaḥ ।
दर्पहा दर्पदो दृप्तो दुर्धरोऽथापराजितः ॥ ७६ ॥
darpahā darpado dṛpto durdharo'thāparājitaḥ ।। 76।।

विश्वमूर्तिर्महामूर्तिर्दीप्तमूर्तिरमूर्तिमान् ।
viśvamūrtirmahāmūrtirdīptamūrtiramūrtimān ।
अनेकमूर्तिरव्यक्तः शतमूर्तिः शताननः ॥ ७७ ॥
anekamūrtiravyaktaḥ śatamūrtiḥ śatānanaḥ ।। 77।।

एको नैकः सवः कः किं यत्तत् पदमनुत्तमम् ।
eko naikaḥ savaḥ kaḥ kiṁ yattat padamanuttamam ।
लोकबन्धुर्लोकनाथो माधवो भक्तवत्सलः ॥ ७८ ॥
lokabandhurlokanātho mādhavo bhaktavatsalaḥ ।। 78।।

सुवर्णवर्णो हेमाङ्गो वराङ्गश्चन्दनाङ्गदी ।
suvarṇavarṇo hemāṅgo varāṅgaścandanāṅgadī ।
वीरहा विषमः शून्यो घृताशीरचलश्चलः ॥ ७९ ॥
vīrahā viṣamaḥ śūnyo ghṛtāśīracalaścalaḥ ।। 79।।

अमानी मानदो मान्यो लोकस्वामी त्रिलोकधृक् ।

amānī mānado mānyo lokasvāmī trilokadhṛk ।

सुमेधा मेधजो धन्यः सत्यमेधा धराधरः ॥ ८० ॥

sumedhā medhajo dhanyaḥ satyamedhā dharādharaḥ ।। 80।।

तेजोवृषो द्युतिधरः सर्वशस्त्रभृतां वरः ।

tejovṛṣo dyutidharaḥ sarvaśastrabhṛtāṁ varaḥ ।

प्रग्रहो निग्रहो व्यग्रो नैकशृङ्गो गदाग्रजः ॥ ८१ ॥

pragraho nigraho vyagro naikaśṛṅgo gadāgrajaḥ ।। 81।।

चतुर्मूर्तिश्चतुर्बाहुश्चतुर्व्यूहश्चतुर्गतिः ।

caturmūrtiścaturbāhuścaturvyūhaścaturgatiḥ ।

चतुरात्मा चतुर्भावश्चतुर्वेदविदेकपात् ॥ ८२ ॥

caturātmā caturbhāvaścaturvedavidekapāt ।। 82।।

समावर्तोऽनिवृत्तात्मा दुर्जयो दुरतिक्रमः ।

samāvarto'nivṛttātmā durjayo duratikramaḥ ।

दुर्लभो दुर्गमो दुर्गो दुरावासो दुरारिहा ॥ ८३ ॥

durlabho durgamo durgo durāvāso durārihā ।। 83।।

शुभाङ्गो लोकसारङ्गः सुतन्तुस्तन्तुवर्धनः ।

śubhāṅgo lokasāraṅgaḥ sutantustantuvardhanaḥ ।

इन्द्रकर्मा महाकर्मा कृतकर्मा कृतागमः ॥ ८४ ॥

indrakarmā mahākarmā kṛtakarmā kṛtāgamaḥ ।। 84।।

उद्भवः सुन्दरः सुन्दो रत्नाभः सुलोचनः ।
udbhavaḥ sundaraḥ sundo ratnanābhaḥ sulocanaḥ ।
अर्को वाजसनः शृङ्गी जयन्तः सर्वविज्जयी ॥ ८५ ॥
arko vājasanaḥ śṛṅgī jayantaḥ sarvavijjayī ।। 85।।

सुवर्णबिन्दुरक्षोभ्यः सर्ववागीश्वरेश्वरः ।
suvarṇabindurakṣobhyaḥ sarvavāgīśvareśvaraḥ ।
महाह्रदो महागर्तो महाभूतो महानिधिः ॥ ८६ ॥
mahāhrado mahāgarto mahābhūto mahānidhiḥ ।। 86।।

कुमुदः कुन्दरः कुन्दः पर्जन्यः पावनोऽनिलः ।
kumudaḥ kundaraḥ kundaḥ parjanyaḥ pāvano'nilaḥ ।
अमृतांशोऽमृतवपुः सर्वज्ञः सर्वतोमुखः ॥ ८७ ॥
amṛtāṁśo'mṛtavapuḥ sarvajñaḥ sarvatomukhaḥ ।। 87।।

सुलभः सुव्रतः सिद्धः शत्रुजिच्छत्रुतापनः ।
sulabhaḥ suvrataḥ siddhaḥ śatrujicchatrutāpanaḥ ।
न्यग्रोधोऽदुम्बरोऽश्वत्थश्चाणूरान्ध्रनिषूदनः ॥ ८८ ॥
nyagrodho'dumbaro'śvatthaścāṇūrāndhraniṣūdanaḥ ।। 88।।

सहस्रार्चिः सप्तजिह्वः सप्तैधाः सप्तवाहनः ।
sahasrārciḥ saptajihvaḥ saptaidhāḥ saptavāhanaḥ ।
अमूर्तिरनघोऽचिन्त्यो भयकृद्भयनाशनः ॥ ८९ ॥
amūrtiranagho'cintyo bhayakṛdbhayanāśanaḥ ।। 89।।

अणुर्बृहत्कृशः स्थूलो गुणभृन्निर्गुणो महान् ।

aṇurbṛhatkṛśaḥ sthūlo guṇabhṛnnirguṇo mahān ।

अधृतः स्वधृतः स्वास्यः प्राग्वंशो वंशवर्धनः ॥ ९० ॥

adhṛtaḥ svadhṛtaḥ svāsyaḥ prāgvaṁśo vaṁśavardhanaḥ ।। 90।।

भारभृत् कथितो योगी योगीशः सर्वकामदः ।

bhārabhṛt kathito yogī yogīśaḥ sarvakāmadaḥ ।

आश्रमः श्रमणः क्षामः सुपर्णो वायुवाहनः ॥ ९१ ॥

āśramaḥ śramaṇaḥ kṣāmaḥ suparṇo vāyuvāhanaḥ ।। 91।।

धनुर्धरो धनुर्वेदो दण्डो दमयिता दमः ।

dhanurdharo dhanurvedo daṇḍo damayitā damaḥ ।

अपराजितः सर्वसहो नियन्ताऽनियमोऽयमः ॥ ९२ ॥

aparājitaḥ sarvasaho niyantā'niyamo'yamaḥ ।। 92।।

सत्त्ववान् सात्त्विकः सत्यः सत्यधर्मपरायणः ।

sattvavān sāttvikaḥ satyaḥ satyadharmaparāyaṇaḥ ।

अभिप्रायः प्रियार्होऽर्हः प्रियकृत् प्रीतिवर्धनः ॥ ९३ ॥

abhiprāyaḥ priyārho'rhaḥ priyakṛt prītivardhanaḥ ।। 93।।

विहायसगतिर्ज्योतिः सुरुचिर्हुतभुग्विभुः ।

vihāyasagatirjyotiḥ surucirhutabhugvibhuḥ ।

रविर्विरोचनः सूर्यः सविता रविलोचनः ॥ ९४ ॥

ravirvirocanaḥ sūryaḥ savitā ravilocanaḥ ।। 94।।

अनन्तो हुतभुग्भोक्ता सुखदो नैकजोऽग्रजः ।

ananto hutabhugbhoktā sukhado naikajo'grajaḥ ।

अनिर्विण्णः सदामर्षी लोकाधिष्ठानमद्भुतः ॥ ९५ ॥

anirviṇṇaḥ sadāmarṣī lokādhiṣṭhānamadbhutaḥ ।। 95।।

सनात्सनातनतमः कपिलः कपिरव्ययः ।

sanātsanātanatamaḥ kapilaḥ kapiravyayaḥ ।

स्वस्तिदः स्वस्तिकृत्स्वस्ति स्वस्तिभुक्स्वस्तिदक्षिणः ॥ ९६ ॥

svastidaḥ svastikṛtsvasti svastibhuksvastidakṣiṇaḥ ।। 96।।

अरौद्रः कुण्डली चक्री विक्रम्यूर्जितशासनः ।

araudraḥ kuṇḍalī cakrī vikramyūrjitaśāsanaḥ ।

शब्दातिगः शब्दसहः शिशिरः शर्वरीकरः ॥ ९७ ॥

śabdātigaḥ śabdasahaḥ śiśiraḥ śarvarīkaraḥ ।। 97।।

अक्रूरः पेशलो दक्षो दक्षिणः क्षमिणांवरः ।

akrūraḥ peśalo dakṣo dakṣiṇaḥ kṣamiṇāṁvaraḥ ।

विद्वत्तमो वीतभयः पुण्यश्रवणकीर्तनः ॥ ९८ ॥

vidvattamo vītabhayaḥ puṇyaśravaṇakīrtanaḥ ।। 98।।

उत्तारणो दुष्कृतिहा पुण्यो दुःस्वप्ननाशनः ।

uttāraṇo duṣkṛtihā puṇyo duḥsvapnanāśanaḥ ।

वीरहा रक्षणः सन्तो जीवनः पर्यवस्थितः ॥ ९९ ॥

vīrahā rakṣaṇaḥ santo jīvanaḥ paryavasthitaḥ ।। 99।।

अनन्तरूपोऽनन्तश्रीर्जितमन्युर्भयापहः ।

anantarūpo'nantaśrīrjitamanyurbhayāpahaḥ |

चतुरश्रो गभीरात्मा विदिशो व्यादिशो दिशः ॥ १०० ॥

caturaśro gabhīrātmā vidiśo vyādiśo diśaḥ || 100||

अनादिर्भूर्भुवो लक्ष्मीः सुवीरो रुचिराङ्गदः ।

anādirbhūrbhuvo lakṣmīḥ suvīro rucirāṅgadaḥ |

जननो जनजन्मादिर्भीमो भीमपराक्रमः ॥ १०१ ॥

janano janajanmādirbhīmo bhīmaparākramaḥ || 101||

आधारनिलयोऽधाता पुष्पहासः प्रजागरः ।

ādhāranilayo'dhātā puṣpahāsaḥ prajāgaraḥ |

ऊर्ध्वगः सत्पथाचारः प्राणदः प्रणवः पणः ॥ १०२ ॥

ūrdhvagaḥ satpathācāraḥ prāṇadaḥ praṇavaḥ paṇaḥ || 102||

प्रमाणं प्राणनिलयः प्राणभृत्प्राणजीवनः ।

pramāṇaṁ prāṇanilayaḥ prāṇabhṛtprāṇajīvanaḥ |

तत्त्वं तत्त्वविदेकात्मा जन्ममृत्युजरातिगः ॥ १०३ ॥

tattvaṁ tattvavidekātmā janmamṛtyujarātigaḥ || 103||

भूर्भुवः स्वस्तरुस्तारः सविता प्रपितामहः ।

bhūrbhuvaḥ svastarustāraḥ savitā prapitāmahaḥ |

यज्ञो यज्ञपतिर्यज्वा यज्ञाङ्गो यज्ञवाहनः ॥ १०४ ॥

yajño yajñapatiryajvā yajñāṅgo yajñavāhanaḥ || 104||

यज्ञभृद् यज्ञकृद् यज्ञी यज्ञभुग् यज्ञसाधनः ।

yajñabhṛd yajñakṛd yajñī yajñabhug yajñasādhanaḥ ।

यज्ञान्तकृद् यज्ञगुह्यमन्नमन्नाद एव च ॥ १०५ ॥

yajñāntakṛd yajñaguhyamannamannāda eva ca ।। 105।।

आत्मयोनिः स्वयंजातो वैखानः सामगायनः ।

ātmayoniḥ svayañjāto vaikhānaḥ sāmagāyanaḥ ।

देवकीनन्दनः स्रष्टा क्षितीशः पापनाशनः ॥ १०६ ॥

devakīnandanaḥ sraṣṭā kṣitīśaḥ pāpanāśanaḥ ।। 106।।

शङ्खभृन्नन्दकी चक्री शार्ङ्गधन्वा गदाधरः ।

śaṅkhabhṛnnandakī cakrī śārṅgadhanvā gadādharaḥ ।

रथाङ्गपाणिरक्षोभ्यः सर्वप्रहरणायुधः ॥ १०७ ॥

rathāṅgapāṇirakṣobhyaḥ sarvapraharaṇāyudhaḥ ।। 107।।

सर्वप्रहरणायुध ॐ नम इति ।

sarvapraharaṇāyudha om nama iti ।

वनमाली गदी शार्ङ्गी शङ्खी चक्री च नन्दकी ।

vanamālī gadī śārṅgī śaṅkhī cakrī ca nandakī ।

श्रीमान् नारायणो विष्णुर्वासुदेवोऽभिरक्षतु ॥ १०८ ॥

śrīmān nārāyaṇo viṣṇurvāsudevo'bhirakṣatu ।। 108।।

श्री वासुदेवोऽभिरक्षतु ॐ नम इति ।

śrī vāsudevo'bhirakṣatu om nama iti ।

The 1000 names end here.

❁❁❁

भीष्म उवाच -

bhīṣma uvāca -

इतीदं कीर्तनीयस्य केशवस्य महात्मनः ।

itīdaṁ kīrtanīyasya keśavasya mahātmanaḥ |

नाम्नां सहस्रं दिव्यानामशेषेण प्रकीर्तितम् ॥ १ ॥

nāmnāṁ sahasraṁ divyānāmaśeṣeṇa prakīrtitam || 1||

य इदं शृणुयान्नित्यं यश्चापि परिकीर्तयेत् ।

ya idaṁ śṛṇuyānnityaṁ yaścāpi parikīrtayet |

नाशुभं प्राप्नुयात्किंचित्सोऽमुत्रेह च मानवः ॥ २ ॥

nāśubhaṁ prāpnuyātkiñcitso'mutreha ca mānavaḥ || 2||

वेदान्तगो ब्राह्मणः स्यात्क्षत्रियो विजयी भवेत् ।

vedāntago brāhmaṇaḥ syātkṣatriyo vijayī bhavet |

वैश्यो धनसमृद्धः स्याच्छूद्रः सुखमवाप्नुयात् ॥ ३ ॥

vaiśyo dhanasamṛddhaḥ syācchūdraḥ sukhamavāpnuyāt || 3||

धर्मार्थी प्राप्नुयाद्धर्ममर्थार्थी चार्थमाप्नुयात् ।

dharmārthī prāpnuyāddharmamarthārthī cārthamāpnuyāt |

कामानवाप्नुयात्कामी प्रजार्थी प्राप्नुयात्प्रजाम् ॥ ४ ॥

kāmānavāpnuyātkāmī prajārthī prāpnuyātprajām || 4||

भक्तिमान् यः सदोत्थाय शुचिस्तद्गतमानसः ।

bhaktimān yaḥ sadotthāya śucistadgatamānasaḥ ।

सहस्रं वासुदेवस्य नाम्नामेतत्प्रकीर्तयेत् ॥ ५ ॥

sahasraṁ vāsudevasya nāmnāmetatprakīrtayet ।। 5।।

यशः प्राप्नोति विपुलं ज्ञातिप्राधान्यमेव च ।

yaśaḥ prāpnoti vipulaṁ jñātiprādhānyameva ca ।

अचलां श्रियमाप्नोति श्रेयः प्राप्नोत्यनुत्तमम् ॥ ६ ॥

acalāṁ śriyamāpnoti śreyaḥ prāpnotyanuttamam ।। 6।।

न भयं क्वचिदाप्नोति वीर्यं तेजश्च विन्दति ।

na bhayaṁ kvacidāpnoti vīryaṁ tejaśca vindati ।

भवत्यरोगो द्युतिमान्बलरूपगुणान्वितः ॥ ७ ॥

bhavatyarogo dyutimānbalarūpaguṇānvitaḥ ।। 7।।

रोगार्तो मुच्यते रोगाद्बद्धो मुच्येत बन्धनात् ।

rogārto mucyate rogādbaddho mucyeta bandhanāt ।

भयान्मुच्येत भीतस्तु मुच्येतापन्न आपदः ॥ ८ ॥

bhayānmucyeta bhītastu mucyetāpanna āpadaḥ ।। 8।।

दुर्गाण्यतितरत्याशु पुरुषः पुरुषोत्तमम् ।

durgāṇyatitaratyāśu puruṣaḥ puruṣottamam ।

स्तुवन्नामसहस्रेण नित्यं भक्तिसमन्वितः ॥ ९ ॥

stuvannāmasahasreṇa nityaṁ bhaktisamanvitaḥ ।। 9।।

वासुदेवाश्रयो मर्त्यो वासुदेवपरायणः ।

vāsudevāśrayo martyo vāsudevaparāyaṇaḥ |

सर्वपापविशुद्धात्मा याति ब्रह्म सनातनम् ॥ १० ॥

sarvapāpaviśuddhātmā yāti brahma sanātanam || 10||

न वासुदेवभक्तानामशुभं विद्यते क्वचित् ।

na vāsudevabhaktānāmaśubhaṁ vidyate kvacit |

जन्ममृत्युजराव्याधिभयं नैवोपजायते ॥ ११ ॥

janmamṛtyujarāvyādhibhayaṁ naivopajāyate || 11||

इमं स्तवमधीयानः श्रद्धाभक्तिसमन्वितः ।

imaṁ stavamadhīyānaḥ śraddhābhaktisamanvitaḥ |

युज्येतात्मसुखक्षान्तिश्रीधृतिस्मृतिकीर्तिभिः ॥ १२ ॥

yujyetātmasukhakṣāntiśrīdhṛtismṛtikīrtibhiḥ || 12||

न क्रोधो न च मात्सर्यं न लोभो नाशुभा मतिः ।

na krodho na ca mātsaryaṁ na lobho nāśubhā matiḥ |

भवन्ति कृत पुण्यानां भक्तानां पुरुषोत्तमे ॥ १३ ॥

bhavanti kṛta puṇyānāṁ bhaktānāṁ puruṣottame || 13||

द्यौः सचन्द्रार्कनक्षत्रा खं दिशो भूर्महोदधिः ।

dyauḥ sacandrārkanakṣatrā khaṁ diśo bhūrmahodadhiḥ |

वासुदेवस्य वीर्येण विधृतानि महात्मनः ॥ १४ ॥

vāsudevasya vīryeṇa vidhṛtāni mahātmanaḥ || 14||

ससुरासुरगन्धर्वं सयक्षोरगराक्षसम् ।

sasurāsuragandharvaṁ sayakṣoragarākṣasam |

जगद्वशे वर्ततेदं कृष्णस्य सचराचरम् ॥ १५ ॥

jagadvaśe vartatedaṁ kṛṣṇasya sacarācaram || 15||

इन्द्रियाणि मनो बुद्धिः सत्त्वं तेजो बलं धृतिः ।

indriyāṇi mano buddhiḥ sattvaṁ tejo balaṁ dhṛtiḥ |

वासुदेवात्मकान्याहुः क्षेत्रं क्षेत्रज्ञ एव च ॥ १६ ॥

vāsudevātmakānyāhuḥ kṣetraṁ kṣetrajña eva ca || 16||

सर्वागमानामाचारः प्रथमं परिकल्पते ।

sarvāgamānāmācāraḥ prathamaṁ parikalpate |

आचारप्रभवो धर्मो धर्मस्य प्रभुरच्युतः ॥ १७ ॥

ācāraprabhavo dharmo dharmasya prabhuracyutaḥ || 17||

ऋषयः पितरो देवा महाभूतानि धातवः ।

ṛṣayaḥ pitaro devā mahābhūtāni dhātavaḥ |

जङ्गमाजङ्गमं चेदं जगन्नारायणोद्भवम् ॥ १८ ॥

jaṅgamājaṅgamaṁ cedaṁ jagannārāyaṇodbhavam || 18||

योगो ज्ञानं तथा सांख्यं विद्याः शिल्पादि कर्म च ।

yogo jñānaṁ tathā sāṅkhyaṁ vidyāḥ śilpādi karma ca |

वेदाः शास्त्राणि विज्ञानमेतत्सर्वं जनार्दनात् ॥ १९ ॥

vedāḥ śāstrāṇi vijñānametatsarvaṁ janārdanāt || 19||

एको विष्णुर्महद्भूतं पृथग्भूतान्यनेकशः ।

eko viṣṇurmahadbhūtaṁ pṛthagbhūtānyanekaśaḥ |

त्रींल्लोकान्व्याप्य भूतात्मा भुङ्क्ते विश्वभुगव्ययः ॥ २० ॥

trīṁllokānvyāpya bhūtātmā bhuṅkte viśvabhugavyayaḥ || 20||

इमं स्तवं भगवतो विष्णोर्व्यासेन कीर्तितम् ।

imaṁ stavaṁ bhagavato viṣṇorvyāsena kīrtitam |

पठेद्य इच्छेत्पुरुषः श्रेयः प्राप्तुं सुखानि च ॥ २१ ॥

paṭhedya icchetpuruṣaḥ śreyaḥ prāptuṁ sukhāni ca || 21||

विश्वेश्वरमजं देवं जगतः प्रभुमव्ययम् ।

viśveśvaramajaṁ devaṁ jagataḥ prabhumavyayam |

भजन्ति ये पुष्कराक्षं न ते यान्ति पराभवम् ॥ २२ ॥

bhajanti ye puṣkarākṣaṁ na te yānti parābhavam || 22||

न ते यान्ति पराभवम् ॐ नम इति ।

na te yānti parābhavam om nama iti |

अर्जुन उवाच –

arjuna uvāca -

पद्मपत्रविशालाक्ष पद्मनाभ सुरोत्तम ।

padmapatraviśālākṣa padmanābha surottama |

भक्तानामनुरक्तानां त्राता भव जनार्दन ॥ २३ ॥

bhaktānāmanuraktānāṁ trātā bhava janārdana || 23||

श्रीभगवानुवाच -

śrībhagavānuvāca -

यो मां नामसहस्रेण स्तोतुमिच्छति पाण्डव ।

yo māṁ nāmasahasreṇa stotumicchati pāṇḍava |

सोहऽमेकेन श्लोकेन स्तुत एव न संशयः ॥ २४ ॥

soha'mekena ślokena stuta eva na saṁśayaḥ || 24||

स्तुत एव न संशय ॐ नम इति ।

stuta eva na saṁśaya om nama iti |

व्यास उवाच -

vyāsa uvāca -

वासनाद्वासुदेवस्य वासितं भुवनत्रयम् ।

vāsanādvāsudevasya vāsitaṁ bhuvanatrayam |

सर्वभूतनिवासोऽसि वासुदेव नमोऽस्तु ते ॥ २५ ॥

sarvabhūtanivāso'si vāsudeva namo'stu te || 25||

श्री वासुदेव नमोऽस्तुत ॐ नम इति ।

śrī vāsudeva namo'stuta om nama iti |

पार्वत्युवाच -

pārvatyuvāca -

केनोपायेन लघुना विष्णोर्नामसहस्रकम् ।

kenopāyena laghunā viṣṇornāmasahasrakam |

पठ्यते पण्डितैर्नित्यं श्रोतुमिच्छाम्यहं प्रभो ॥ २६ ॥

paṭhyate paṇḍitairnityaṁ śrotumicchāmyahaṁ prabho || 26||

ईश्वर उवाच -

īśvara uvāca -

श्रीराम राम रामेति रमे रामे मनोरमे ।

śrīrāma rāma rāmeti rame rāme manorame |

सहस्रनाम तत्तुल्यं राम नाम वरानने ॥ २७ ॥

sahasranāma tattulyaṁ rāma nāma varānane || 27||

रामनाम वरानन ॐ नम इति ।

rāmanāma varānana om nama iti |

ब्रह्मोवाच -

brahmovāca -

नमोऽस्त्वनन्ताय सहस्रमूर्तये

namo'stvanantāya sahasramūrtaye

सहस्रपादाक्षिशिरोरुबाहवे ।

sahasrapādākṣiśirorubāhave |

सहस्रनाम्ने पुरुषाय शाश्वते

sahasranāmne puruṣāya śāśvate

सहस्रकोटी युगधारिणे नमः ॥ २८ ॥

sahasrakoṭī yugadhāriṇe namaḥ || 28||

सहस्रकोटी युगधारिणे नमः ॐ नम इति ।

sahasrakoṭī yugadhāriṇe namaḥ om nama iti |

सञ्जय उवाच -

sañjaya uvāca -

यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्धरः ।

yatra yogeśvaraḥ kṛṣṇo yatra pārtho dhanurdharaḥ |

तत्र श्रीर्विजयो भूतिर्ध्रुवा नीतिर्मतिर्मम ॥ २९ ॥

tatra śrīrvijayo bhūtirdhruvā nītirmatirmama || 29||

श्रीभगवानुवाच -

śrībhagavānuvāca -

अनन्याश्चिन्तयन्तो मां ये जनाः पर्युपासते ।

ananyāścintayanto māṁ ye janāḥ paryupāsate |

तेषां नित्याभियुक्तानां योगक्षेमं वहाम्यहम् ॥ ३० ॥

teṣāṁ nityābhiyuktānāṁ yogakṣemaṁ vahāmyaham || 30||

परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम्।

paritrāṇāya sādhūnāṁ vināśāya ca duṣkṛtām ।

धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे ॥ ३१ ॥

dharmasaṁsthāpanārthāya sambhavāmi yuge yuge ।। 31।।

आर्ताः विषण्णाः शिथिलाश्च भीताः

ārtāḥ viṣaṇṇāḥ śithilāśca bhītāḥ

घोरेषु च व्याधिषु वर्तमानाः।

ghoreṣu ca vyādhiṣu vartamānāḥ ।

संकीर्त्य नारायणशब्दमात्रं

saṅkīrtya nārāyaṇaśabdamātraṁ

विमुक्तदुःखाः सुखिनो भवन्तु ॥ ३२ ॥

vimuktaduḥkhāḥ sukhino bhavantu ।। 32।।

॥ ॐ ॥

।। om ।।

स्वस्ति प्रजाभ्यः परिपालयन्ताम्

svasti prajābhyaḥ paripālayantām

न्याय्येन मार्गेण महीम् महीशाः।

nyāyyena mārgeṇa mahīm mahīśāḥ ।

गोब्राह्मणेभ्यः शुभमस्तु नित्यम्

gobrāhmaṇebhyaḥ śubhamastu nityam

लोकाः समस्ताः सुखिनो भवन्तु ॥ १ ॥

lokāḥ samastāḥ sukhino bhavantu || 1||

कालें वर्षतु पर्जन्यः पृथिवी सस्यशालिनी ।

kāle varṣatu parjanyaḥ pṛthivī sasyaśālinī|

लोकोऽयम् क्षोभरहितो ब्राह्मणाः सन्तु निर्भयाः ॥ २ ॥

loko'yam kṣobharahito brāhmaṇāḥ santu nirbhayāḥ || 2||

अपुत्राः पुत्रिणः सन्तु पुत्रिणः सन्तु पौत्रिणः ।

aputrāḥ putriṇaḥ santu putriṇaḥ santu pautriṇaḥ|

अधनाः सधनाः सन्तु जीवन्तु शरदः शतम् ॥ ३ ॥

adhanāḥ sadhanāḥ santu jīvantu śaradaḥ śatam || 3||

सर्वे भवन्तु सुखिनः सर्वे सन्तु निरामयाः ।

sarve bhavantu sukhinaḥ sarve santu nirāmayāḥ|

सर्वे भद्राणि पश्यन्तु मा कश्चिद् दुःखभाग्भवेत् ॥ ४ ॥

sarve bhadrāṇi paśyantu mā kaścid duḥkhabhāgbhavet || 4||

॥ ॐ ॥

|| om ||

॥ इति श्री विष्णु सहस्रनाम स्तोत्रम् सम्पूर्णम् ॥

|| iti śrī viṣṇu sahasranāma stotram sampūrṇam ||